

Plus uitbreiding Delft

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-Advies

Plus uitbreiding Delft

Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-advies 2016

Versie	Datum
Concept	11 juli 2016
Eindrapport	20 september 2016

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

Hazenkoog 35-A

2295 RV Kwintsheul

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding en doel van het onderzoek	7
1.2	Het plangebied.....	7
2	Methode	8
3	Resultaten	9
3.1	Beschrijving aanwezige biotopen	9
3.2	Beschermde soorten.....	10
3.2.1	Planten	10
3.2.2	Vissen	10
3.2.3	Amfibieën	10
3.2.4	Vogels	10
3.2.5	Zoogdieren	13
3.2.6	Overige fauna	13
4	Conclusies en aanbevelingen	14
5	Literatuur	16
6	Bijlage: Wetgeving	18
6.1	Flora- en faunawet.....	18
6.1.1	Zorgplicht.....	18
6.1.2	Verbodsbepalingen	18
6.1.3	Vrijstellingen.....	18
6.1.4	Ontheffingsmogelijkheid	19
6.1.5	Gedragscode.....	20
6.1.6	Broedvogels.....	21
6.1.7	Ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet.....	22
6.2	Natuurbeschermingswet 1998	22
6.3	Natuurnetwerk Nederland	23
6.4	Overig.....	23
6.5	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.....	24
7	Conclusies en aanbevelingen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
8	Literatuur	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

Er bestaan plannen de Plusmarkt aan de Van Kinschotstraat te Delft her in te richten. Het plan is om de Plus uit te breiden aan de westkant zodat het aansluit op de bebouwing aan de westkant van de van Kinschotstraat.

In opdracht van Plus Vastgoed heeft Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot in het kader van de Flora- en faunawet een *quick scan* uitgevoerd naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna in het plangebied.

Het onderzoek heeft bestaan uit een veldbezoek.

1.2 Het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied aangegeven. Het plangebied is gelegen in dicht bebouwd stedelijk gebied van Delft. Aan de zuid- en oostkant van het plangebied ligt een smalle graszone met enkele bomen (Zwarte els en populier). Deze groenvoorziening zal worden aangepast waarbij een klein oppervlakteverlies zal optreden (93 m², zie Figuur 2). In het noordoosten is noordelijk daarvan een strook bosplantsoen aanwezig. Het betreft hier voornamelijk Meidoorns met een nitrofiële ondergroei (Fluitenkruid, Grote brandnetel en Hondsdraf). Naast het plangebied ligt het Meespark. Op grotere afstand van het plangebied zijn het Wilhelminapark (zuidoost) en Hof van Delftpark (zuidwest) gelegen.

Figuur 1.
Ligging en
omgrenzing
van het
plangebied

2

Methode

Het plangebied is op 22 maart bezocht om enerzijds de aanwezige en aangrenzende biotopen te beschrijven en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van beschermde flora en fauna (voor zover waarneembaar). Op basis van de aangetroffen biotopen en informatie uit de vakliteratuur over populaties in de omgeving, is per soortgroep een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van in ieder geval die beschermde soorten waarvoor, indien aanwezig, ontheffing moet worden aangevraagd bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

Huidige situatie waar Plus wil uitbreiden vanaf de noordwest (boven) en de zuidoostkant (onder) gezien.

3**Resultaten****3.1 Beschrijving aanwezige biotopen**

In het plangebied staat ten oosten van de Van Kinschotstraat een gebouw met 11 etages, inclusief de begane grond. De begane grond bestaat uit een supermarkt (Plus), de etages erboven betreffen woningen met aan beide zijden balkons. Aan de Adrichemstraat ligt nog een gebouw met 4 etages. Aan de voorkant, achterkant en zijkant van dit gebouw zijn vrijwel over de gehele zijde woningen met balkons en kozijnen aanwezig.

De muren zijn opgetrokken met bakstenen en er zijn blinde bakstenen muren aanwezig. Op een aantal plaatsen zijn gaten waargenomen in de stenenmuren. Daarnaast zijn spleten tussen de balkons aanwezig.

Op het dak is aan de noordkant een stenen schoorsteen. Het is niet te zien of in deze schoorsteen gaten aanwezig zijn.

Het gebouw aan de westkant van de Van Kinschotstraat betreft ook een flat met 4 etages, inclusief begaande grond. Op de begane grond zijn winkels aanwezig en de etages erboven zijn weer woningen met aan beide zijden balkons. Op de hoek zijn gaten aanwezig in de houtenlijsten van het dak. Het is niet duidelijk hoe diep deze gaten zijn en waar ze mogelijk toegang toe kunnen geven.

Aan de zuid- en oostkant is een grasstrook met enkele bomen aanwezig. Op het gras ligt veel zwerfvuil. In het noordoosten ligt een wat dichtere begroeiing met Meidoorns. Hier is een eksternest

Diverse gaten zijn aanwezig in de stenen muren.

aanwezig. Er werden geen opvallende gaten, holtes of spleten in de aanwezige bomen waargenomen.

3.2 Beschermde soorten

3.2.1 Planten

In het plangebied werd geen beschermde flora waargenomen. Beschermde soorten zijn uitgesloten vanwege ontbreken geschikt biotoop.

3.2.2 Vissen

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig, er kunnen dus geen vissen voorkomen.

3.2.3 Amfibieën

In het plangebied is geen voortplantingswater aanwezig voor amfibieën. Het gebied levert ook geen geschikt landbiotoop, de groenvoorziening in het oostelijk deel is te droog en open en ligt te geïsoleerd om als landbiotoop te dienen.

3.2.4 Vogels

Op en rondom de gebouwen zijn vogels waargenomen tijdens het veldbezoek, zoals Eksters, Kauw (6) en een paar Nijlganzen en een verwilderde stadsduif. De Kauw is meerdere keren met nestmateriaal gezien op de balkons en op het dak. Deze vogels behoren tot de categorie 'overig' en categorie 5 (Ekster), zie §6.1.6.

Aanwezige eksternest in het bosplantsoen ten noordoosten van het plangebied. Deze bosschages worden niet beïnvloed door de werkzaamheden.

In de gebouwen is naar alle waarschijnlijkheid broedgelegenheid aanwezig voor de verwilderde duiven. Daarnaast zijn een aantal van de schoorstenen van de gebouwen waarschijnlijk in gebruik door Kauwen. Waarschijnlijk is op het dak of op een balkon broedende Nijlgans aanwezig.

Vogels vallen onder het zwaardere beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Men dient activiteiten waarbij nesten verstoord of vernield kunnen worden buiten het broedseizoen plaats te doen vinden, dus niet van grofweg 15 maart tot 15 juli.

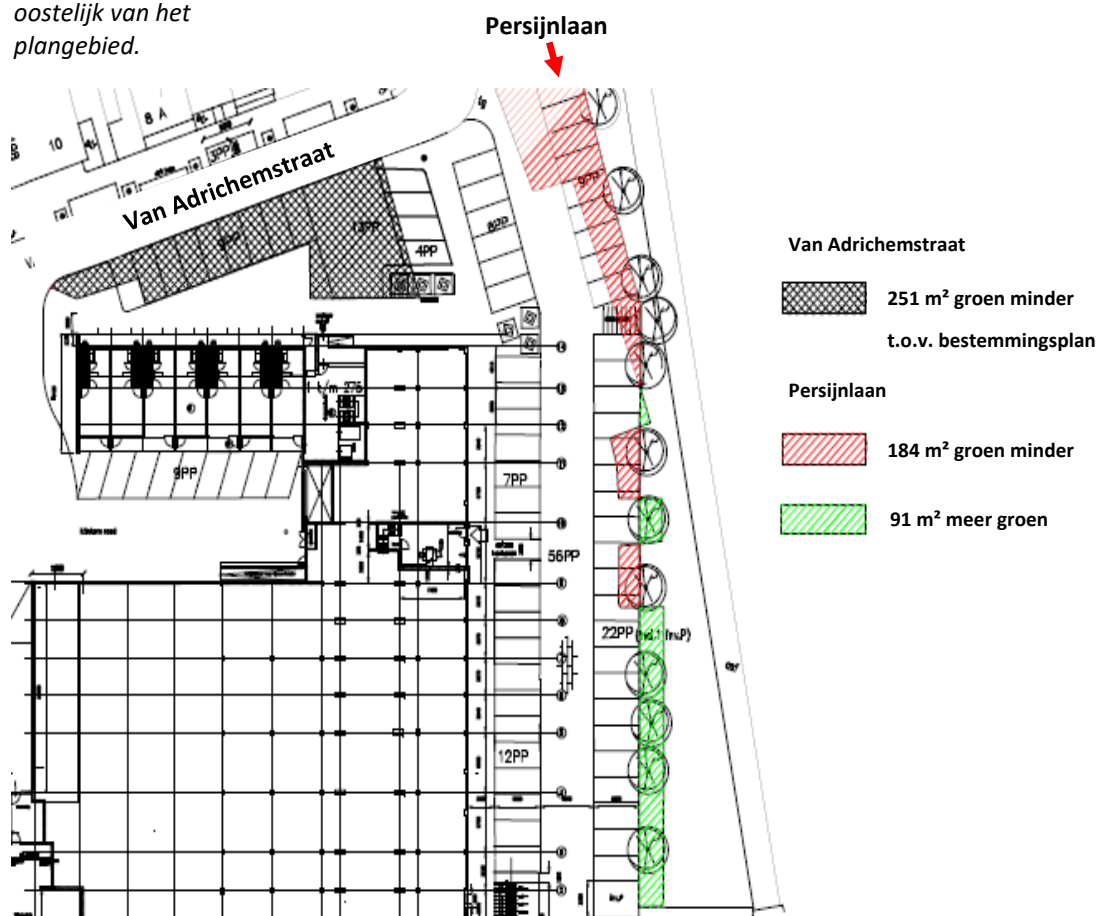
Spleten tussen de balkons (boven) en spleten in de houtlijst van het dak (onder). Deze gaten kunnen toegang geven tot holtes die geschikt zijn voor vleermuizen.

In het bosplantsoen in het oosten van het plangebied (zie Figuur 1) kunnen enkele algemene bos- en struweelvogels tot broeden komen zoals bijvoorbeeld Merel, Winterkoning en Heggemus (alle categorie 'overig'). De groenvoorziening in het oosten van het plangebied verandert zoals in Figuur 2.

De bosschages noordelijk en zuidelijk van het plangebied maken geen deel uit van de plannen en aanwezige vogels zullen naar verwachting niet worden beïnvloed door de werkzaamheden.

In het plangebied kunnen geen jaarrond beschermde soorten voorkomen, er is geen broedbiotoop (en geschikt leefgebied) voor roofvogels en uilen zoals hoge bomen of schuren en in de aanwezige begroeiing werden geen grote nesten gezien. Huismussen broeden in huizen met zadeldaken en dakpannen of in schuren, vaak aan de rand van (dorpse) bebouwing. Binnenstedelijke gebouwen met platte daken zijn niet geschikt. Deze soort stelt aan zijn leefgebied ook aanvullende eisen zoals aanwezigheid van tuinen, zandplekken, struiken en/of voederplaatsen. Bosplantsoen is slecht geschikt als biotoop. Gierzwaluw gebruikt gebouwen in de binnenstad maar flatgebouwen met platte daken zonder speciale kasten zijn niet geschikt voor de soort die graag nestelt onder dakpannen, daklood of in houten daklijsten.

Figuur 2.
Verandering
groenvoorziening
oostelijk van het
plangebied.

3.2.5 Zoogdieren

Het plangebied is vrijwel ongeschikt voor grondgebonden (kleine) zoogdieren. Een enkele algemene (spits)muizensoort zou er kunnen voorkomen. Deze soorten zijn beschermd onder het lichte beschermingsregime, ze worden genoemd in Tabel 1 van de Flora- en faunawet, zie §6.1.4.

Vleermuizen

In de omgeving van het plangebied zijn volgens gemeentelijke informatie (MOSTERT, 2012) in het verleden vooral foeragerende Gewone- en Ruige dwergvleermuizen aangetroffen. Er zijn zowel in het voorjaar als het najaar waarnemingen bekend.

Aan de oostkant van de Prinses Beatrixlaan zijn tevens zomerkolonies bekend van de Gewone dwergvleermuis. De aanwezigheid hiervan heeft waarschijnlijk te maken met het nabijgelegen Meespark.

Ook het plangebied is mogelijk geschikt als verblijfplaats voor beschermde gebouwbewonende vleermuizen. Er zijn her en der gaten aanwezig in de stenen muur, die toegang kunnen geven tot de (spouw)holtes in deze blinde muren. Deze holtes bieden de vleermuizen mogelijk geschikte verblijfsruimte. Daarnaast zouden ook de spleten in het beton tussen de balkons toegang kunnen geven tot voor vleermuizen geschikte holtes. Dit geldt ook voor de spleten in de houtlijst van het gebouw ten westen van de Van Kinschotstraat.

De aanwezige bomen oostelijk in het plangebied leveren op zeer beperkte schaal foerageergebied voor vleermuizen. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied en de lichte verortering en aanwezigheid van groen zal geen effect van betekenis betekenen voor deze gebruiksfunctie. De functionaliteit van de (buiten het plangebied) gelegen vaste rust- of verblijfplaats wordt er niet door beïnvloed. Het foerageergebied maakt namelijk deel uit van een veel groter foerageergebied van de vleermuizen, het wordt slechts in geringe mate beïnvloed en er is op ruime schaal vergelijkbaar foerageergebied voorhanden in de omgeving van het plangebied zodat vleermuizen gemakkelijk kunnen uitwijken.

De aanwezige bomen in de groenzone zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen omdat hier geen geschikte holtes of spleten werden waargenomen.

3.2.6 Overige fauna

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor andere beschermde diersoorten, in verband met het ontbreken van geschikt biotoop.

4

Conclusies

- ♣ Het onderzoeksgebied is in potentie geschikt voor beschermde soorten vogels en (kleine) zoogdieren.
- ♣ Gezien het aanwezige biotoop, het oppervlak, de geografische ligging en informatie uit de vakliteratuur over populaties in de omgeving, kunnen van de (kleine) zoogdieren (behalve vleermuizen!) alleen licht beschermde soorten aanwezig zijn. Dergelijke soorten werden niet waargenomen tijdens de quickscan maar kunnen wel voorkomen.
- ♣ Voor de verwachte licht beschermde soorten gelden geen verbodsbepalingen als werkzaamheden worden verricht in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zoals het besproken plan. Een ontheffing is dan niet nodig. Wel geldt de wettelijke zorgplicht.
- ♣ In het plangebied werden diverse niet jaarrond beschermde vogels gezien, sommige met nestindicerend gedrag, hetgeen kan duiden op broeden. Voor de aanwezige broedvogels dienen werkzaamheden waarbij nesten vernield of verstoord kunnen worden, buiten het broedseizoen plaats te vinden. Een ontheffing is voor broedvogels dan niet nodig. Het broedseizoen loopt ruwweg van half maart tot half juli. De nesten van verwilderde duiven in de flatgebouwen zijn niet beschermd onder de Flora- en faunaweg omdat deze soort wordt gezien als gedomesticeerd.
- ♣ Aanbevolen wordt, als werkzaamheden (gedeeltelijk) plaatsvinden binnen het broedseizoen om potentiële nestplaatsen van niet jaarrond beschermde soorten, zoals schoorstenen, voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te maken voor vestigende vogels, bijvoorbeeld door deze dicht te maken met gaas. Als geen broedende vogels (nesten) aanwezig zijn in de bebouwing, kunnen geen verbodsbepalingen worden overtreden en is derhalve geen ontheffing nodig.
- ♣ Er kunnen geen jaarrond beschermde vogels (cat. 1 t/m 4) voorkomen in het plangebied.
- ♣ In het plangebied kunnen verblijvende vleermuissoorten voorkomen. Omdat meerdere plekken met potentie werden gezien in het gebouw, is niet precies duidelijk waar verblijfplaatsen zich kunnen bevinden. Omdat niet is uitgesloten dat een negatief effect op zal treden door geplande werkzaamheden, is derhalve vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen noodzakelijk om dit precies uit te zoeken (zie voor de optimale onderzoeksperiode **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Als er vleermuizen aanwezig zijn, dan dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven.
- ♣ Voor de mogelijk aanwezige foeragerende algemene vleermuizen zoals Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis of

Laatvlieger in het plangebied, is geen negatief effect mogelijk van de ingreep omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter foerageergebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter foerageerbiotoop aanwezig is, zoals in het Meespark. De vleermuizen kunnen derhalve gemakkelijk uitwijken. Op termijn zal de groenzone oostelijk van het plangebied grotendeels herstellen en opnieuw kunnen dienen als foerageergebied.

Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten (alle regimes) geldt de zorgplicht (zie §6.1.1). Teneinde de zorgplicht na te leven kan men voorafgaand aan de werkzaamheden de volgende praktische richtlijnen hanteren:

- ♣ Alle aanwezige bebouwing, vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) kan gefaseerd verwijderd worden. Dit geeft bodembewonende dieren de kans om in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten;

Overige natuurwetgeving

Gezien de aard van de plannen, de reikwijdte daarvan en de locatie van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden genoemd in §6.2 t/m §6.4, is op voorhand uit te sluiten dat het project negatieve effecten op beschermde natuurgebieden zal hebben. Er is derhalve geen andere natuurwetgeving aan de orde in het plangebied dan de besproken Flora- en faunawet.

Tabel 1.

*Optimale periode voor uit te voeren vervolgonderzoek naar zwaar beschermde soorten of soortgroepen (Tabel 2 en 3) die zijn aange troffen of worden verwacht in het plangebied Plus Delft. * = één bezoek kan gecombineerd worden met terreinbezoek.*

Soort/Soortgroep	Optimale periode		Aantal bezoeken
Vleermuizen	Gebiedsfunctie	Periode	Aantal bezoeken
Alle soorten	winterverblijf	december - februari	1
Alle soorten	vliegroutes, foerageergebied	april - november	2*
Alle soorten	verkenning terreinbezoek	april	1
Gewone dwergvleermuis	kraam/zomerverblijf	half mei - half juli	2
Ruige dwergvleermuis	balts/paarverblijven	augustus - oktober	2
	kraam/zomerverblijf	juni - half juli	2
	balts/paarverblijven	augustus - oktober	2
Laatvlieger	kraam/zomerverblijf	juni - half juli	2
	balts/paarverblijven	nvt	2
Meervleermuis	kraam/zomerverblijf	half mei - juli	2
	balts/paarverblijven	augustus - oktober	2

5 Literatuur

- BROEKHUIZEN, S., B. HOEKSTRA, V. VAN LAAR, C. SMEENK & J.B.M. THISSEN (RED.), 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. 3^e herziene druk. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- CREEMERS, R.C.M., & J.C.W. VAN DELFT (RAVON, RED.), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- FLORON, 2011. *Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- JANSSEN, J.A.M., J.H.J. SCHAMINÉE, 2004. *Europese Natuur in Nederland, Soorten van de habitatrichtlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noord-hollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- MEIJDEN, R. VAN DER, 2005. *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- MOSTERT, C., 2012. *Vleermuizenonderzoek Gemeente Delft, 2012*. Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid Holland.
- NEDERLANDSE VERENIGING VOOR LIBELLENSTUDIE 2002. *De Nederlandse Libellen (Odonata)*. – *Ne-derlandse Fauna 4*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- NIE, H.W. DE & G. VAN OMMERING, 1998. *Bedreigde en kwetsbare zoetwatervissen in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst*. Rapport nr. 33, IKC Natuurbeheer, Wageningen.
- NIE, H.W. DE, 1997. *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*. 2^e herziene druk. Media Publishing Int. bv, Doetinchem.
- NÖLLERT, A, C. NÖLLERT, 2001. *Amfibieëngids van Europa*. TIRION Uitgevers bv, Baarn.
- PETERS, T.M.J., C. VAN ACHTERBERG, W.R.B. HEITMAN, W.F. KLEIN, V. LEFEBER, A.J. VAN LOON, A.A. MABELIS, H. NIEUWENHUIJSEN, M. REEMER, J. DE ROND, J. SMIT, H.H.W. VELTHUIS, 2004. *De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) – Nederlandse Fauna 6*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

- SCHARRINGA, C.J.G., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Landschap Noord-Holland.
- SDU UITGEVERS, 2002-2007. *Flora- en faunawet, bewerkt en toegelicht door M.A. Huber, mr. drs. D. van der Meijden, J.A.M. van Spaandonk & mr. A.S. Vreugdenhil*. Koninklijke Vermande, Den Haag.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000*. – *Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- STUMPEL, TON, STRIJBOSCH, HENK. 2006. *Veldgids Amfibieën en reptielen*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

6 Bijlage: Wetgeving

6.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is het nationale wettelijke kader dat de soortbeschermende bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn in nationaal recht heeft omgezet.

De soortenlijst die volgt uit deze bepalingen is door de Minister van EZ aangevuld met een extra aantal landelijk te beschermen soorten.

6.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Flora- en faunawet is de zorgplicht (artikel 2), die stelt “dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

6.1.2 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet bepaalt dat het verboden is:

- ♣ Planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- ♣ Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen, dan wel opzettelijk te veront-rusten (artikel 9 en 10);
- ♣ Verder is het verboden van beschermde diersoorten nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikel 11) en iets dergelijks geldt voor eieren (artikel 12).

6.1.3 Vrijstellingen

De Mol is vrijgesteld van de verboden van de artikelen 9 t/m 11 en daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis vrijgesteld in of op gebouwen of daarbij behorende erven.

Er zijn daarnaast nog een aantal andere algemene soorten aangewezen die vrijgesteld zijn van de verboden van de artikelen 8 t/m 12, indien werkzaamheden worden verricht in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig

gebruik of van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor deze soorten hoeft dan geen ontheffing te worden aangevraagd, maar de zorgplicht blijft onverminderd gelden. Dit wordt het 'lichte beschermingsregime' genoemd, geldend voor de zogenaamde '**Tabel 1-soorten**' (zie kader 'Tabellen van de Flora- en faunawet'. Voor een precies overzicht van soorten in de tabellen zie:

http://www.hetInVloket.nl/txmpub/files/?p_file_id=37183.

6.1.4 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het aanleggen van woningbouw- of bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermd) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing volgens artikel 75 van de Flora- en faunawet verkregen worden.

Als er beschermde soorten voorkomen uit Tabel 2 of Tabel 3 (zie kader 'Tabellen van de Flora- en faunawet') én als het niet mogelijk is door middel van verzachtende en/of compenserende maatregelen schade aan deze natuurwaarden te voorkomen, dan is ontheffing vereist.

Kader
Tabellen van de Flora- en faunawet.

Tabel	Omschrijving
Tabel 1	Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als "bestendig beheer en onderhoud", "bestendig gebruik" of "ruimtelijke ontwikkeling", geldt een vrijstelling voor de soorten uit Tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft dan geen ontheffing aangevraagd worden. Voor andere dan hierboven genoemde activiteiten is voor de soorten uit Tabel 1 wel een ontheffing nodig.
Tabel 2	Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als "bestendig beheer en onderhoud", "bestendig gebruik" of "ruimtelijke ontwikkeling", geldt een vrijstelling voor de soorten in Tabel 2, <u>mits</u> activiteiten aantoonbaar worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Als de functionaliteit van de voortplantings-, rust- en/of vaste verblijfplaats niet kan worden gegarandeerd en men niet in het bezit is van een dergelijke gedragscode, is voor de soorten in Tabel 2 een ontheffing nodig.
Tabel 3	Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als "bestendig beheer en onderhoud" of "bestendig gebruik", geldt een vrijstelling voor de soorten in Tabel 3 <u>mits</u> activiteiten aantoonbaar worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als "ruimtelijke ontwikkeling", en de functionaliteit van de voortplantings-, rust- en/of vaste verblijfplaats kan niet worden gegarandeerd, dan is voor Tabel 3-soorten een ontheffing nodig. Ook voor vogels geldt deze zware toets.

Als door het nemen van voldoende verzachtende en/of compenserende maatregelen geen schade optreedt (te beoordelen door het Ministerie van EZ!), hoeft geen ontheffing te worden verkregen.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (Ministerie van EZ) op grond van de volgende punten per beschermingsregime of soortgroep:

Tabel 2

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Tabel 3 én voorkomend in Bijlage IV Habitatrichtlijn

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Is er een wettelijk belang zoals bescherming flora en fauna, volksgezondheid, openbare veiligheid of dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten?
- ♣ Zijn er bevredigende alternatieven?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Tabel 3, niet voorkomend in Bijlage IV Habitatrichtlijn

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Is er een wettelijk belang zoals onder andere eerder genoemde belangen of een belang in de vorm van het uitvoeren van werkzaamheden in verband met ruimtelijke inrichting en ontwikkeling?
- ♣ Zijn er, bevredigende, alternatieven?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Broedvogels (zie §6.1.6)

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Is er een wettelijk belang zoals bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, bedreiging van de volksgezondheid of openbare veiligheid?
- ♣ Zijn er bevredigende alternatieven?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Voor een overzicht van de soorten van Bijlage IV zie:

http://www.hetInVloket.nl/txmpub/files/?p_file_id=37183.

6.1.5 Gedragscode

Indien men in het bezit is van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode hoeft bij werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud en van bestendig gebruik voor de **Tabel 2- en 3-soorten** en ook voor vogels geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode. Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben

opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld!

Bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting hoeft voor **Tabel 2**-soorten geen ontheffing te worden aangevraagd wanneer men in het bezit is van (of aansluit bij) een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode.

6.1.6 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men versturende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van vaste rust- of verblijfplaatsen en zijn daarom jaarrond beschermd.

Van enkele soorten zijn de nesten jaarrond beschermd. De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf wordt zowel de verblijfplaats als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan, betrokken!

Voor jaarrond beschermde soorten kan, meestal alleen buiten het broedseizoen, ontheffing worden aangevraagd. Een 'omgevings-check' is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat door verzachtende en /of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande

*Vogelsoorten met
jaarrond beschermde
nesten.*

Soort	Categorie	Toelichting codes
Boomvalk	4	Vogelsoorten waarvan de nesten in principe jaarrond zijn beschermd met beschermingscategorie: 1 = soorten die ook buiten het broedseizoen het nest gebruiken als vaste rust- of verblijfplaats, 2= koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop, 3 = soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing, 4 = soorten die niet of nauwelijks zelf in staat zijn een nest te maken.
Buizerd	4	
Gierzwaluw	2	
Grote gele kwikstaart	3	
Havik	4	
Huismus	2	
Kerkuil	3	
Oehoe	3	
Ooievaar	3	
Ransuil	4	
Roek	2	
Slechtvalk	3	
Sperwer	4	
Steenuil	1	
Wespendief	4	
Zwarte wouw	4	

of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn en er geen ontheffing nodig is, moeten deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan het Ministerie van EZ. Het is uiteraard essentieel dat de (aan het ministerie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

De overige vogelsoorten keren weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van deze soorten zijn de verblijfplaatsen alleen dan beschermd als 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen' (categorie 5).

6.1.7 Ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet

Zijn er negatieve effecten mogelijk op soorten van **Tabel 2** en/of **Tabel 3** dan dient een "Aanvraag ontheffing, ingevolge Flora- en faunawet artikel 75, vierde lid of vijfde lid onderdeel c" te worden ingediend bij de 'Rijksdienst voor Ondernemend Nederland' (RVO) van het Ministerie van EZ. Deze aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een zogenaamd 'Activiteitenplan' met daarin:
 - Een beschrijving de plannen, tijdstip en locatie van uitvoer en van de te verwachten schade voor de in de aanvraag vermelde soorten. Beschrijving van het doel en de eventuele alternatieven.
 - Een beschrijving van de werkwijze en de te verwachten effecten op zwaar beschermde natuurwaarden.
 - Een beschrijving van voorgenomen mitigerende en/of compenserende maatregelen indien schade onvermijdelijk is.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 3-5 jaar geldig).
- ♣ Aanvraagformulier 'Ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet'

Voor de eerdergenoemde **Tabel 3**-soorten dient wegens een uitgebreide toets ook te worden vermeld:

- ♣ Onderbouwing van de keuze voor de geplande locatie van de voorgenomen activiteit en onderzoek naar alternatieve locaties.
- ♣ De onderbouwing van het wettelijke belang van de voorgenomen activiteit.

6.2 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 is het nationale wettelijke kader dat de gebiedsbeschermende bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn in nationaal recht heeft omgezet.

Gebieden die hieronder vallen zijn de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten. Voor een overzicht van deze gebieden zie:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=infogebieden>

Voor natuurgebieden die geheel of gedeeltelijk binnen de grenzen van een provincie liggen, is die Provincie het bevoegde gezag. Soms kan ook een andere provincie bevoegd zijn, of het ministerie van EZ.

Procedure bij vergunningaanvraag

Initiatiefnemers die een project willen uitvoeren IN of NABIJ een natuurgebied dat wordt beschermd door de Nb-wet dienen altijd na te gaan wat de mogelijke gevolgen zijn voor het natuurgebied. De eerste stap daarbij is om eerst met de provincie in vooroverleg te treden. Hierbij krijgt u de mogelijkheid uw project toe te lichten. Zij kan de mogelijkheden en onmogelijkheden uitleggen en informatie verschaffen voor het (voor)onderzoek.

In het (ontwerp)aanwijzingsbesluit van het natuurgebied (van zowel Natura 2000 als van een Beschermde Natuurmonument) staat opgenomen voor welke natuurwaarden het gebied is aangewezen. Er dient een (voor)onderzoek te worden gedaan waarin deze natuurwaarden worden genoemd, en welke effecten er mogelijk zijn op deze natuurwaarden door de voorgenomen activiteiten.

Als er geen negatieve effecten zijn is er geen vergunningplicht. Als er wel effecten zijn, kan vergunning worden verleend aan de hand van het (voor)onderzoek. Als er significante negatieve effecten zijn, kan vergunning uitsluitend verleend worden aan de hand van een passende beoordeling. In zo'n passende beoordeling wordt het initiatief dan afgewogen tegen de belangen, en wordt de mogelijkheid van mitigatie en compensatie nagegaan.

6.3 Natuurnetwerk Nederland

Ingrepen in gebieden die horen bij het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) worden in principe niet toegestaan, tenzij bijvoorbeeld uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op het netwerk of de ingreep een groot maatschappelijk belang dient. Als een dergelijke ingreep wordt toegestaan, moeten eventuele nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen en de resterende schade moet worden gecompenseerd.

6.4 Overig

Naast deze wetgeving zijn soms andere gebiedsbeschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de 'weidevogelleefgebieden' van de Provincie Noord-

Holland. Per gebied zal moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

6.5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Vanaf 1 oktober 2010 is het mogelijk geworden voor particulieren, bedrijven en overheden om voor projecten een zogenaamde omgevingsvergunning aan te vragen onder de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (Wabo).

De omgevingsvergunning komt in plaats van een groot aantal andere losse vergunningen en kan digitaal (of op papier) worden aangevraagd bij de gemeente waarin de activiteit plaats vindt. Formulieren zijn (digitaal) te verkrijgen via www.omgevingsloket.nl.

Ook een ontheffing Flora- en faunawet en een vergunning Natuur- beschermingswet 1998 kan onder de Wabo worden aangevraagd in het formulier door aan te geven dat 'Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten'. Vervolgens kan met het (digitale) formulier, ongeveer op dezelfde wijze als bij de ontheffingsaanvraag zoals hierboven beschreven, worden aangegeven welke beschermde flora en fauna voorkomt, wat de verwachte schade is, wat het belang is van de ingreep en welke verzachtende (mitigerende) en/of compenserende maatregelen worden getroffen. De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar het ministerie van EZ die een 'Verklaring van geen bedenkingen' (Vvgb) afgeeft als onderdeel van de omgevingsvergunning. Als voorschriften worden overtreden en beschermde soorten worden geschaad, moeten de gemeenten handhaven. Bij een overtreding van de Flora- en faunawet die los staat van de Wabo, moet het ministerie van EZ optreden.

Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes of stilleggen van werkzaamheden.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-Advies